

DOEPAK

Du PAK Doe PAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIELKRANTKRABEL Doe PAK Du PAK
Nr. 186

Een liefkozing: kusjes van Jan en Katrijn

Weer zo'n fraaie prent uit de collectie van het *Poppenspe(e)lmuseum*. De oud-Hollandse *Jan Klaassen* en *Katrijn* geven elkaar een pakkerd. Hun neus en kin groeien welhaast naar elkaar toe. Jan draagt een kraag met belletjes en een puntmuts. Katrijn draagt een luifelmutsje. Altijd is ze met Jan aan het kibbelen. In het stuk 'Het huwelijk van Jan Klaassen' komt Jan op en vertelt dat hij vandaag getrouwd is met de dochter van *Otepoetje*. Hij gaat haar roepen om haar voor te stellen aan het publiek. Katrijn verschijnt en geeft Jan een zoen. Maar Jan Klaassen geeft haar een duw. Per ongeluk? Er vallen klappen. Gelukkig volgt een omhelzing.

Jan en Katrijn houden niet alleen van elkaar, maar ook van lekker *eten* en *drinken*, ze zijn ongecompliceerd en zitten vol grappen en grollen.

Wil je meer te weten komen over het (volks)poppenspel? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs en maak kans op een vrolijke *poppensstrip*. Op de websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspelmuseum.nl en www.poppenspelmuseum-bibliotheek.nl vind je informatie over het museum, de thema-exposities, onze educatieve uitgaven en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse poppentheatertechnieken, -attributen, -figuren en -personen.

Illustratie: deelaafbeelding uit Nederlandse *centsprent* 'De poppenkast'. Derde stuk: De vrouw van Jan Klaassen en de keukenmeid. Illustratie: C. Reinhardt.

Impressum: K. Braun & Fr. Schneider. Eigenlijke uitgever: H. van der Moolen. Snelersdruk van C.R. Schurich (München, 1857). Inventarisnr.: 00124.

Hyperlinks: klik op de *vet gezette* woorden in het document. Zie ook: *Het gezicht van Jan Klaassen. Hij lacht zich een bult (pag. 6 t/m 11)* en *Pamflet nr. 27*. Concept en tekst: *Otto van der Mieden* © (2012). *Applaus!*

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtgoed goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: dagpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truce die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speethout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wild uit.